

## **Przystanek matura**

### **Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego**

#### **Wypowiedź ustna - Jaką rolę w komunikacji językowej pełnią środki niewerbalne?**

**Odwołaj się do poniższego fragmentu i wybranych tekstów kultury.**

W porządku, mówi Niewiadomski, odchrząkując, gdy na nowo próbuje podjąć wątek, na czym skończyliśmy? [...] Niewiadomski przerywa. [...] W jednej chwili cała sprawa staje się dla niego jasna i kiedy zastanawia się nad wstrząsającymi konsekwencjami tego, co – zdaje sobie z tego sprawę – jest nieuchronne, co jest jedynym wyjściem wśród całej hordy rywalizujących ze sobą możliwości, zaczyna bębnić pięściami w klatkę piersiową, wierzgać nogami i podnosić barki, zanosząc się przy tym dzikim, konwulsyjnym śmiechem. Chwila, mówi Niewiadomski, podnosząc rękę, jak gdyby dawał znak swemu wymyślonemu interlokutorowi. [...] Niewiadomski przerywa, żeby zaśmiać się po raz kolejny, w sposób bardziej powściągliwy niż poprzednio, być może, lecz mimo wszystko jest to śmiech, któremu udaje się wyrazić radość, jak i gorycz, bo nawet jeśli Niewiadomski się cieszy, że przekształcił tę historię według własnej koncepcji, wie, że historia jest makabryczna, i chwilami wzdryga się z przerażeniem na myśl, co ma jeszcze do opowiedzenia.

(Paul Auster "Podróże do skryptorium", Dom Wydawniczy Rebis, Poznań 2007)

#### **PYTANIE 1**

Na czym polega komunikacja niewerbalna?

#### **ODPOWIEDŹ**

Komunikacja niewerbalna służy porozumiewaniu się ludzi za pomocą mimiki, tonu głosu, gestów, pozycji i ruchu ciała.

#### **PYTANIE 2**

Na podstawie załączonego tekstu podaj kilka przykładów niewerbalnego zachowania bohatera.

#### **ODPOWIEDŹ**

Np. odchrząkując, przerywa, zastanawia się, zaczyna bębnić pięściami w klatkę piersiową, wierzgać nogami i podnosić barki, zanosząc się przy tym dzikim, konwulsyjnym śmiechem, podnosząc rękę, zaśmiać się w sposób bardziej powściągliwy, śmiech, któremu udaje się wyrazić radość, jak i gorycz, cieszy się, wzdryga się z przerażeniem

#### **PYTANIE 3**

Jakie emocje wyraził w ten sposób bohater?

#### **ODPOWIEDŹ**

Np. zdenerwowanie, niepewność, zakłopotanie, wzburzenie, poirytowanie

**PYTANIE 4**

A. Podaj przykłady bohaterów literackich, którzy wyrażali swoje emocje poprzez środki niewerbalne.

B. Określ ich emocje.

**ODPOWIEDŹ**

A. Np. Jacek Soplica, Andrzej Kmicic, Stanisław Wokulski, Antek Boryna, Tomasz Judym

B. Np. irytacja, poruszenie, rozgoryczenie, złość, szewska pasja

.....

**PYTANIE 5**

Jaki jest wniosek?

**ODPOWIEDŹ**

Środki niewerbalne pełnią bardzo ważną rolę w komunikacji. Za ich pomocą możemy oddać różne emocje, które czasami trudno wyrazić za pomocą słów.